

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1918.

Första kammaren.

Nr 8.

Torsdagen den 12 december.

Kammaren sammanträdde kl. 3 e. m.

Justerades protokollen för den 3 och 7 innevarande månad.

Anmälades och godkändes riksdagens kanslis förslag till delar av riksdagsbeslutet:

nr 1, ingressen;

nr 2, slutmeningen;

nr 3, angående val av särskilda deputerade jämlikt 54 § rege-
ringsformen och § 50 riksdagsordningen;

nr 4, angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918
och tills vidare under år 1919 åt befattningshavare i statens tjänst
m. m.;

nr 5, angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918
åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. m.;

nr 6, angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918
åt pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare i sta-
tens tjänst m. m.;

nr 7, angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918
åt pensionerade båtsmän och marinsoldater samt Vadstena krigsmans-
huskassas understödstagare;

nr 8, angående extra gratifikation till sådana befattningshavare
i statens tjänst, vilka i sin nämnda egenskap icke kommit i åtnjutande
av extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 m. m.;

nr 9, angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918
åt pensionerade lärare och lärarinnor vid folk- och småskolor m. fl.;

nr 10, angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918
åt pensionsberättigade änkor och barn efter delägare i folkskollära-
nas änke- och pupillkassa m. m.;

nr 11, angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918
åt pensionsberättigade änkor och barn efter delägare i prästerskapets
änke- och pupillkassa m. m.;

nr 12, angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918
åt lärare vid egentliga folk- och småskolor m. m.;

nr 13, angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918
åt lärare vid kommunala mellanskolor m. m.;

nr 14, angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 åt lärare vid de av landsting och av städer, som icke deltaga i landsting, underhållna småskoleseminarierna m. m.;

nr 15, angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 åt vissa lärare vid högre folkskolor m. m.;

nr 16, angående extra krigstidstillägg åt vissa lärare vid statsunderstödda folkhögskolor m. m.;

nr 17, angående extra krigstidstillägg åt lärare vid statsunderstödda lantmannaskolor samt lärarinnor vid statsunderstödda lanthus-hållsskolor m. m.;

nr 18, angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 åt lärarpersonalen vid privatläroverken m. m.;

nr 19, angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 åt biskopen i Luleå stift O. Bergqvist;

nr 20, angående utbetalande av avlöningsförmåner till vissa lärare vid statens undervisningsanstalter samt statsbidrag till statsunderstödda kommunala och enskilda läroanstalter, utan hinder av att undervisningen någon tid måst inställas till följd av smittosam sjukdom;

nr 21, angående tillskott till extra krigstidstillägg för lantbruksingenjörer och vissa lantmätare;

nr 22, angående förskott å krigstidstillägg för år 1919 åt vissa befattningshavare i statens tjänst;

nr 23, angående ändrad lydelse av 3 § 1 och 2 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper;

nr 24, angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 samt tillsvidare under år 1919 åt befattningshavare hos riksdagen eller i dess verk;

nr 25, angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 åt pensionerade f. d. befattningshavare hos riksdagen eller i dess verk m. m.;

nr 26, angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 åt pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare hos riksdagen eller i dess verk;

nr 27, rörande skrivelser till fullmäktige i riksgäldskontoret och fullmäktige i riksbanken angående dels extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 samt tills vidare under år 1919 åt befattningshavare hos riksdagen eller i dess verk, dels ock extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 åt ej mindre pensionerade f. d. befattningshavare hos riksdagen eller i dess verk än även pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare hos riksdagen eller i dess verk;

nr 28, angående anslag till Nordiska museet för beredande av extra krigstidstillägg för senare halvåret 1918 åt museets personal;

nr 29, angående förslag till lag, innefattande vissa bestämmelser

i syfte att begränsa inom landet tillgängligt kapitals användning för bolagsändamål; samt

nr 30, angående beredande av rörelsekapital för Svenska kronkreditaktiebolaget.

Anmälades och bordlades andra särskilda utskottets utlåtanden och memorial:

nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 28, med förslag till lag angående tillägg till § 27 mom. 4 värnpliktslagen den 17 september 1914;

nr 5, med föranledande av kamrarnas skiljaktiga beslut beträffande utskottets utlåtande nr 1 i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition nr 17, om anvisande av medel för bestridande av kostnader för särskilda anordningar för vinnande av mera effektiv tillämpning av prissockerlagen m. fl. kristidsförfattningar, dels ock tre i anledning därav väckta motioner;

nr 6, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 35, med förslag till lag angående rätt för Konungen att i vissa fall medgiva riksbanken viss ökad sedelutgivningsrätt;

nr 8, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 36, angående dispositionen av det å tilläggsstat för år 1918 under fjärde huvudtiteln uppförda anslag för bestridande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet;

nr 9, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 37, angående dispositionen av det å tilläggsstat för år 1918 under femte huvudtiteln uppförda anslag för bestridande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet; och

nr 10, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 38, angående utförsel till Norge av ett parti socker utan erläggande av sockerskatt m. m.

Justerades ett protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 3,08 e. m.

In fidem

A. v. Krusenstierna.

Fredagen den 13 december.

Kammaren sammanträdde kl. 8 e. m.

Upplästes följande inkomna läkarintyg:

Att riksdagsmannen *Nils Anton Nilsson*, L:a Isie, sedan en vecka tillbaka lider av influensa och är sängliggande, på grund varav han är oförmögen att företaga resa till Stockholm, intygas härmed på heder och samvete.

Anderslöf den 10 dec. 1918.

Yngve Ekvall,
provinsialläkare.

Föredrogs, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran andra särskilda utskottets utlåtande nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 28, med förslag till lag angående tillägg till § 27 mom. 4 värnpliktslagen den 17 september 1914.

Föredrogs andra särskilda utskottets memorial nr 5, med föranledande av kamrarnas skiljaktiga beslut beträffande utskottets utlåtande nr 1, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition nr 17 om anvisande av medel för bestridande av kostnader för särskilda anordningar för vinnande av mera effektiv tillämpning av prissockerlagen m. fl. kristidsförfattningar, dels ock tre i anledning därav väckta motioner.

Den i detta memorial föreslagna voteringspropositionen godkändes.

Föredrogs, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran andra särskilda utskottets utlåtanden:

nr 6, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 35 med förslag till lag angående rätt för Konungen att i vissa fall medgiva riksbanken viss ökad sedelutgivningsrätt;

nr 8, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 36, angående dispositionen av det å tilläggsstat för år 1918 under fjärde huvudtiteln uppförda anslag för bestridande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet;

nr 9, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 37, angående dispositionen av det å tilläggsstat för år 1918 under femte huvudtiteln uppförda anslag för bestridande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet; och

nr 10, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 38, angående utförsel till Norge av ett parti socker utan erläggande av sockerskatt m. m.

Justerades ett protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 8,09 e. m.

In fidem

A. v. *Krusenstjerna*

Lördagen den 14 december.

Kammaren sammanträdde kl. 2 e. m.

Upplästes följande inkomna läkarintyg:

Aberopande förut avgiven attest får jag härmed intyga, det ledamoten av riksdagens första kammare advokaten *Otto Mannheim* fortfarande och tillsvidare är i behov av ledighet från riksdagsgöromålen.

Göteborg 11 dec. 1918.

Fredrik Bergman,

leg. läkare.

Herr talmanen tillkännagav, att enligt överenskommelse med andra kammarens talman omröstning enligt 65 § riksdagsordningen komme att anställas vid kamrarnas sammanträden tisdagen den 17 i denna månad, vilka skulle taga sin början kl. 10 f. m.

Anmälades och bordlades andra särskilda utskottets utlåtanden:

nr 7, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition nr 32 med förslag till lag om ändrad lydelse av 65 och 67 §§ utskönningslagen, lag om tillägg till lagen den 14 juni 1917 om införsel i avlöning, pension eller livränta; lag om ändrad lydelse av 2 kap. 9 § strafflagen och lag om ändrad lydelse av 30 § konkurslagen, dels tre i anledning därav väckta motioner; samt

nr 11, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition nr 31, angående nedsättning av försäljningspriset för bränslekommissionens ved, dels ock två i anledning därav väckta motioner.

Föredrogos änyo andra särskilda utskottets utlåtanden:

nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 28 med förslag till lag angående tillägg till § 27 mom. 4 värnpliktslagen den 17 september 1914;

nr 6, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 35 med förslag till lag angående rätt för Konungen att i vissa fall medgiva riksbanken viss ökad sedelutgivningsrätt;

nr 8, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 36, angående dispositionen av det å tilläggsstat för år 1918 under fjärde huvudtiteln uppförda anslag för bestridande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet;

nr 9, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 37, angående dispositionen av det å tilläggsstat för år 1918 under femte huvudtiteln uppförda anslag för bestridande av kostnader för tryggande av rikets neutralitet; och

nr 10, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 38, angående utförsel till Norge av ett parti socker utan erläggande av sockerskatt m. m.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Protokollsutdrag härom justerades.

Ordet lämnades på begäran till herr *Kvarnzelius*, som yttrade: Herr talman! Som bekant har presidenten för Nordamerikas förenta stater kommit till Europa för att deltaga i arbetet för åstadkommandet av den fred, som hela mänskligheten längtar efter. Jag tillåter mig därför, efter samråd med åtskilliga av kammarens ledamöter, hemställa, att kammaren ville lämna i uppdrag åt sin talman att till presidenten *Wilson* avlåta ett hälsningstelegram, vari uttryckes den förhoppningen, att han måtte lyckas i sitt uppsåt och sin strävan att bidra till åstadkommande av en varaktig fred, vilande på rättens grund. Jag vill meddela, att i andra kammaren har ett liknande förslag väckts och blivit av kammaren bifallet.

Jag tillåter mig därför hemställa, att även denna kammare ville fatta en sådant beslut.

Vad herr *Kvarnzelius* sålunda hemställt bifölls.

Kammarens sammanträde avslutades kl. 2,21 e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.

Söndagen den 15 december.

Kammaren sammanträdde kl. 3 e. m.

Anmälades och bordlades:

tredje särskilda utskottets utlåtande nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse i vissa delar av förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862 m. m. jämte inom riksdagen i ämnet väckta motioner; och samma utskotts memorial nr 2, angående avlöning åt dess tjänstemän och vaktbetjäning.

Föredrogos, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran andra särskilda utskottets utlåtanden nr 7 och 11.

Kammarens sammanträde avslutades kl. 3,04 e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.